

Teza

Zgodnie z orzecznictwem sądowym winy nie można opierać na przypuszczeniach, lecz na dowodach. Konsekwencją wynikającą z zasady domniemania niewinności jest konieczność wydania wyroku uniewinniającego nie tylko z powodu całkowitego obalenia oskarżenia, ale również wtedy, gdy oskarżenie nie zostało dostatecznie udowodnione ze względu na występujące wątpliwości. Oznacza to, że udowodnienie winy musi być całkowite, pewne i wolne od wątpliwości.

Naruszenie obowiązku

rzetelnego i bezstronnego, sprawnego i terminowego wykonywania powierzonych zadań

Naruszenie zasady sc lub zasady etyki ksc

nie zostały wskazane w orzeczeniu

Sygn. akt DSC.ZK.3602.1.2016.KC

Warszawa 17 lutego 2016 r.

ORZECZENIE

Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej w składzie:

Przewodniczący: Joanna Piekutowska

Członkowie: Cezary Zaremba

Marek Kuciński

Aleksander Dietkow

Lucyna Długosz-Nowicka

Protokolant: Krystyna Czechowska

przy udziale:

Obwinionego – M. B., Dyrektora Departamentu (...) w urzędzie,

Rzecznika Dyscyplinarnego w urzędzie – M. S.,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lutego 2016 r. w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie, Al. Ujazdowskie 1/3, sprawy M. B., obwinionego o naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, określonych w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy *o służbie cywilnej*, tj. obowiązku rzetelnego, bezstronnego, sprawnego i terminowego wykonywania powierzonych zadań, poprzez nieskuteczny nadzór nad realizacją zadań Departamentu (...) w urzędzie w zakresie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych oraz nad realizacją czynności kancelaryjnych przez podległych pracowników w okresie pełnienia przez obwinionego funkcji Zastępcy Dyrektora Departamentu (...) kierującego pracami tej komórki, co skutkowało brakiem płynności w realizacji zadań przez urząd w zakresie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, w tym doszło do nieterminowego załatwienia w ustawowym terminie 4 spraw z w/w zakresu oraz brakiem bieżącej analizy limitu i wykorzystania środków na dotacje do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych,

na skutek odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego urzędu z dnia **4 listopada 2015 r.** od orzeczenia Komisji dyscyplinarnej I instancji z dnia **15 października 2015 r.** sygn. akt: (...), doręzonego Rzecznikowi Dyscyplinarnemu w dniu **22 października 2015 r.**, w którym postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone ze względu na przekroczenie 3-miesięcznego terminu do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, na podstawie art. 126 ust. 3 w związku z art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1111 z późn. zm.) oraz § 36 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w *sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej* (Dz. U. Nr 60, poz. 493),

uchyla orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej urzędu z dnia **15 października 2015 r.** sygn. akt. (...) i **przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Komisji dyscyplinarnej instancji.**

Przewodnicząca: Joanna Piekutowska

Członkowie: Cezary Zaremba

Marek Kuciński

Aleksander Dietkow

Lucyna Długosz- Nowicka

UZASADNIENIE

W dniu **23 grudnia 2014 r.** Dyrektor Generalny urzędu, na podstawie art. 125 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o *służbie cywilnej*, polecił Rzecznikowi Dyscyplinarnemu wszczęcie postępowania wyjaśniającego wobec M. B.- pracownika służby cywilnej zatrudnionego na stanowisku Zastępcy Dyrektora Departamentu (...) w urzędzie, w sprawie naruszenia art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy o *służbie cywilnej*, polegającego na nieskutecznym nadzorze nad realizacją zadań Departamentu (...) w zakresie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych oraz nad realizacją czynności kancelaryjnych przez podległych pracowników. Powyższe stwierdzone zostało w ramach czynności przeprowadzonych przez *Biuro* (...) [w skrócie **BAK**] oraz udokumentowane w notatce Dyrektora **BAK** dla Dyrektora Generalnego urzędu z dnia 19 grudnia 2014 r., na której w dniu **22 grudnia 2014 r.** Dyrektor Generalny urzędu naniósł adnotację o treści : „*proszę o wnioski do rzecznika dyscyplinarnego W w/w notatce w Podsumowaniu wyników postępowania wyjaśniającego* stwierdzono :

- 1) Brak płynności w realizacji zadań w zakresie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych po zmianach wprowadzonych nowym Regulaminem organizacyjnym, spowodowany nieprzekazaniem przez *Departament* (...) kompletnej dokumentacji spraw następcom prawnym, tj. *Departamentowi* (...) i *Departamentowi* (...).
- 2) Niezałatwienie w ustawowym terminie spraw dotyczących przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego odpowiedzi na skargi w przedmiocie udzielania dotacji (wraz z aktami sprawy), skutkiem czego mogą być konsekwencje finansowe w postaci grzywny.
- 3) Nieskuteczny nadzór M. B. nad realizacją czynności kancelaryjnych przez

podległych pracowników.

- 4) Niedopełnienie obowiązków przez A. D. (pracownika zlikwidowanego *Departamentu (...)*] w zakresie przygotowania do przekazania spraw następcom prawnym i do archiwum zakładowego.

Biuro (...) [...] ustaliło, że w wyniku wprowadzenia nowego regulaminu organizacyjnego w urzędzie w **Lipcu 2014 r.**, sprawa dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych do dnia **29 września 2014 r.**

w pełnym zakresie pozostawała w *Departamencie (...)* [określany skrótnie jako *Departament (...)*], który był następcą prawnym zlikwidowanego *Departamentu (...)* [określany skrótnie jako *Departament (...)*].

Od dnia 30 września 2014 r. w zakresie działania *Departamentu (...)* pozostawiono **zadanie tworzenia aktów normatywnych** dotyczących dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych. **Rozpatrywanie odwołań** od decyzji kierowników urzędów w sprawach dotyczących udzielania i rozliczania dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych zostało przypisane do zadań *Departamentu (...)* [określany skrótnie jako *Departament (...)*], przy czym sprawy z *Departamentu (...)* nie zostały przekazane protokołem zdawczo-odbiorczym do *Departamentu (...)*

Od dnia 25 listopada 2014 r. za realizację zadań związanych z **planowaniem dotacji** do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych odpowiadał *Departament (...)* określany skrótnie jako *Departament (...)*, który również od *Departamentu (...)* nie otrzymał pełnej dokumentacji prowadzonych spraw.

Do dnia 18 grudnia 2014 r. *Departament (...)* nie przekazał do archiwum zakładowego urzędu kopii spisów zdawczo-odbiorczych akt spraw niezakończonych przekazywanych następcom prawnym oraz dokumentacji spraw zakończonych zgodnie z przepisami *Instrukcji kancelaryjnej urzędu* wprowadzonej do stosowania zarządzeniem Dyrektora Generalnego urzędu z dnia 17 września 2007 r.

W zlikwidowanym *Departamencie (...)* sprawami dotacji do posiłków w barach mlecznych zajmowała się A. D., która po reorganizacji nie weszła w skład nowego *Departamentu (...)* - powierzono jej wykonywanie zadań w Biurze (...).

Obwiniony, jako kierujący pracami zlikwidowanego *Departamentu (...)* i nowego *Departamentu (...)*, nie wskazał osoby, której A. D. powinna przekazać prowadzenie spraw z zakresu dotacji do posiłków w barach mlecznych.

Kontrola *Biura (...)* w *Departamencie (...)* zlecona została przez Dyrektora Generalnego w następstwie pisma obwinionego z dnia **17 listopada 2014 r.** adresowanego do Dyrektora Generalnego, w którym obwiniony zwracał się z prośbą o wskazanie osoby odpowiedzialnej za przygotowanie i przekazanie do archiwum zakładowego dokumentacji dotyczącej barów mlecznych, jednocześnie wskazując panią A. D. jako osobę, która w poprzedniej strukturze urzędu prowadziła sprawy barów mlecznych. Z pisma obwinionego wynika, że nieuporządkowane akta spraw dotyczących barów mlecznych znajdują się w pokoju 4304, w którym nikt obecnie nie pracuje. Na potrzeby rozpatrywania skarg na decyzje Ministra (...) i udziału w rozprawach przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym, dotyczących dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, obwiniony dokonywał komisyjnego wejścia do pokoju nr 4304 w celu odszukania akt toczących się spraw. W piśmie wskazane są również dwie konkretne przeterminowane i niezłatwione sprawy dotyczące odwołań i skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego dotyczące baru mlecznego (...) i baru mlecznego (...).

W swoim kolejnym piśmie z dnia 18 listopada 2014 r. adresowanym do Dyrektora Generalnego, obwiniony prosi o oddelegowanie A. D. z miejsca jej obecnej pracy w urzędzie do uporządkowania dokumentacji dotyczącej barów mlecznych i specjalnych stref ekonomicznych, którymi zajmowała się będąc pracownikiem zlikwidowanego *Departamentu RR*.

Zgodnie z notatką sporządzoną przez A. D. w dniu 7 listopada 2014 r. dla jej nowego przełożonego, Kierującego Departamentem (...) [*określany skrótowno jako Departament (...)*], wielokrotnie podejmowała ona próbę przekazania akt sprawy barów mlecznych przed przeniesieniem do innego departamentu.

W protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 4 grudnia 2014 r. przez *Biuro (...)* od Naczelnika Wydziału (...) w *Departamencie (...)* wynika, że nieznana jest liczba spraw, które powinny zostać przekazane z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* oraz, że cztery sprawy przekazane z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* nie zostały załatwione w terminie ustawowym:

- Sprawa W. Z. prowadzącej bar mleczny (...) (przedłużony termin załatwienia sprawy upłynął w dniu 27 sierpnia 2014 r., akta sprawy przekazane zostały z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* w dniu 3 listopada 2014 r.)

- Sprawa K. S. i W. N. prowadzących bar mleczny (...) (termin załatwienia sprawy upłynął w końcu sierpnia 2014 r., akta sprawy przekazane zostały z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* w dniu 5 listopada 2014 r.)
- Sprawa I. M. prowadzącej bar mleczny (...) (termin załatwienia sprawy upłynął w dniu 4 września 2014 r., akta sprawy przekazane zostały z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* w dniu 14 października 2014 r.)
- Sprawa (...) Spółdzielni (...) w S. (termin załatwienia sprawy upłynął w dniu 22 września 2014 r., akta sprawy przekazane zostały z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* w dniu 14 października 2014 r.).

W protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 8 grudnia 2014 r. przez *Biuro (...)* od Naczelnika Wydziału (...) w *Departamencie (...)* wynika, że z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)* nie zostało przekazane zestawienie dotyczące przyznanego limitu środków na dotacje dla poszczególnych urzędów w roku 2014 z przeznaczeniem na dotacje do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, nie zostało również przekazane zestawienie dotyczące wykorzystanych środków na koniec września 2014 r.

Bez merytorycznego związku z opisaną powyżej sprawą barów mlecznych pozostaje sprawa upomnienia z dnia 15 maja 2014 r. dla obwinionego w trybie art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej*, w związku ze złożeniem po terminie oświadczenia o stanie majątkowym za rok 2013.

W następstwie polecenia Dyrektora Generalnego z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego wobec obwinionego, przebieg zdarzeń był następujący:

- W zawiadomieniu z dnia **29 grudnia 2014 r.** Rzecznik Dyscyplinarny zawiadomił obwinionego o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w związku z podejrzeniem naruszenia art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy *o służbie cywilnej*.
- W dniu **30 grudnia 2014 r.** Rzecznik Dyscyplinarny zwrócił się do Dyrektora *Biura (...)* o udostępnienie kserokopii materiałów zgromadzonych przez (...) w postępowaniu wyjaśniającym w sprawie związanej z dotacjami do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych – (...) w dniu **31**

grudnia 2014 r. przekazało kserokopie zgromadzonych materiałów do Rzecznika Dyscyplinarnego.

- W dniu **3 marca 2015** r. Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia od D. O. - Naczelnika w *Departamencie (...)* na okoliczność przekazywania akt spraw z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)*. Z wyjaśnień Naczelnika w *Departamencie (...)* wynika, że do dnia złożenia wyjaśnień nie posiada informacji o negatywnych konsekwencjach z powodu spraw przeterminowanych przekazanych z *Departamentu (...)*.
- W dniu **3 marca 2015** r. Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia od J. W. - radcy ministra w *Departamencie (...)*, który w zlikwidowanym *Departamencie (...)* zastępował nieformalnie od kilku lat A. D. podczas jej nieobecności w pracy z powodu urlopu lub choroby, na okoliczność przekazywania akt spraw z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)*. W dniu 5 marca 2015 r. Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia dotyczące współpracy z A. D. od M. B. — Naczelnika Wydziału w zlikwidowanym *Departamencie (...)*, obecnie pracownika *Departamentu (...)*.
- W dniu **5 marca 2015** r. Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia od K. G. - Naczelnika w *Departamencie (...)* na okoliczność przekazywania akt spraw z *Departamentu (...)* do *Departamentu (...)*. Z wyjaśnień Naczelnika w *Departamencie (...)* wynika, że dokumentacja przekazana z *Departamentu (...)* była niekompletna.
- W dniu **5 marca 2015** r. Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia od M. P. - pracownika *Departamentu (...)* na okoliczność przejęcia zadań związanych z planowaniem dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych. Z wyjaśnień wynika, że dokumentacja przekazana z *Departamentu PG* była niekompletna i że przy pomocy urzędów udało się zgromadzić dokumentację niezbędną do bieżącego załatwiania spraw. W efekcie końcowym udało się zaradzić negatywnym skutkom braku bieżących działań i nie doszło do utraty płynności finansowej.
- W dniu **9 marca 2015** r. Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia od A. C. - Zastępcy Dyrektora w *Departamencie (...)*, **a poprzednio radcy ministra w zlikwidowanym Departamencie (...)**, na okoliczność realizacji zadań związanych z dotacjami do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych.

Z wyjaśnień wynika, że w ramach reorganizacji w urzędzie w lipcu 2014 r., zadania związane z barami mlecznymi miały trafić do innego departamentu, ale w nowym regulaminie urzędu zostały przypisane do *Departamentu (...)*.

- W dniu **16 marca 2015 r.** Rzecznik Dyscyplinarny przyjął wyjaśnienia od H. R. - sekretarza w *Departamencie (...)*, **a poprzednio sekretarza w zlikwidowanym Departamencie (...)**, na okoliczność obiegu dokumentów w w/w departamentach.
- W zawiadomieniu z dnia **16 marca 2015 r.** Rzecznik Dyscyplinarny zawiadomił obwinionego o zakończeniu postępowania wyjaśniającego w związku z podejrzeniem naruszenia art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy o *służbie cywilnej*, z pouczeniem o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym i złożenia dodatkowych wyjaśnień. Obwiniony z tych uprawnień nie skorzystał.
- W dniu **20 marca 2015 r.** Rzecznik Dyscyplinarny skierował do Komisji dyscyplinarnej I instancji wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec M. B. zawierający następujące zarzuty:

naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, określonych w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy o *służbie cywilnej*, tj. obowiązku rzetelnego, bezstronnego, sprawnego i terminowego wykonywania powierzonych zadań, poprzez nieskuteczny nadzór nad realizacją zadań Departamentu (...) w urzędzie w zakresie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych oraz nad realizacją czynności kancelaryjnych przez podległych pracowników w okresie pełnienia przez obwinionego funkcji Zastępcy Dyrektora Departamentu (...) kierującego pracami tej komórki, co skutkowało brakiem płynności w realizacji zadań przez urząd w zakresie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, w tym doszło do nieterminowego załatwienia w ustawowym terminie 4 spraw z w/w zakresu oraz brakiem bieżącej analizy limitu i wykorzystania środków na dotacje do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych.
- Rzecznik Dyscyplinarny skierował wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 125 ust.2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o *służbie cywilnej*, wnosząc o wymierzenie obwinionemu kary określonej w art. 114 ust.2 pkt 3 ustawy o *służbie cywilnej*, tj. kary obniżenia wynagrodzenia zasadniczego o 10% przez okres 3 miesięcy.

- Wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego wpłynął do Biura Dyrektora Generalnego, zapewniającego obsługę Komisji dyscyplinarnej urzędu, w dniu **23 marca 2015 r.**
- Zastępca Przewodniczącego Komisji dyscyplinarnej I instancji w postanowieniu z dnia **24 września 2015 r.** wyznaczył skład komisji dyscyplinarnej i skierował sprawę do rozpoznania na rozprawie w dniu **15 października 2015 r.**
- W dniu **24 września 2015 r.** Zastępca Przewodniczącego Komisji dyscyplinarnej I instancji skierował również wezwanie do obwinionego do stawienia się na rozprawie w dniu 15 października 2015 r., z pouczeniem o przysługującym prawie do przeglądania akt sprawy i ustanowienia wybranego przez siebie obrońcy.
- Na rozprawie w dniu **15 października 2015 r. obwiniony potwierdził prawdziwość wszystkich faktów przedstawionych przez Rzecznika Dyscyplinarnego.**

Dodatkowo wyjaśnił, że zadania związane z działaniem barów mlecznych przy reorganizacji urzędu miały być przekazane do innego departamentu, ale tak się nie stało i spowodowało to zaistniałą sytuację. Obwiniony wyjaśnił ponadto, że nie mógł zatrzymać w *Departamencie (...) A. D.* do realizacji zadań związanych z barami mlecznymi, ponieważ miał przyznanych za mało etatów.

- W swoim orzeczeniu z dnia 15 października 2015 r. Komisja dyscyplinarna I instancji umorzyła postępowanie dyscyplinarne, wskazując na przekroczenie trzymiesięcznego terminu do wszczęcia postępowania. Zdaniem Komisji dyscyplinarnej I instancji skoro Dyrektor Generalny najpóźniej w dniu **22 grudnia 2014 r.** powziął wiadomość o naruszeniu przez obwinionego obowiązków członka korpusu służby cywilnej, to złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przez Rzecznika Dyscyplinarnego do Biura Dyrektora Generalnego w **poniedziałek 23 marca 2015 r.** spowodowało przekroczenie terminu trzymiesięcznego do wszczęcia postępowania.
 - W dniu **22 października 2015 r.** pisemne orzeczenie Komisji dyscyplinarnej I instancji z dnia **15 października 2015 r.** zostało doręczone obwinionemu i Rzecznikowi Dyscyplinarnemu.
 - W dniu **4 listopada 2015 r.** Rzecznik Dyscyplinarny wniósł w terminie odwołanie od orzeczenia Komisji dyscyplinarnej I instancji zarzucając mu:
- 1) Błędą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa, tj. art.113 ust.2 ustawy o służbie cywilnej, poprzez przyjęcie, iż termin do wszczęcia

postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 113 ust.2 ustawy o służbie cywilnej został przekroczony, gdyż postanowienie rzecznika dyscyplinarnego o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego wobec M. B. datowane na dzień 20 marca 2015 r. zostało złożone do Biura (...) w dniu 23 marca 2015 r. oraz, że Przewodnicząca Komisji Dyscyplinarnej otrzymała je w dniu 24 marca 2015 r., zamiast w dniu 22 marca 2015 r., w sytuacji, gdy 22 marca 2015 r. przypadał w niedzielę, tj. dzień wolny od pracy, a data otrzymania przez Przewodniczącą Komisji Dyscyplinarnej ww. postanowienia nie ma znaczenia dla zachowania terminu wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, gdyż obsługę prac administracyjno- biurowych Komisji Dyscyplinarnej urzędu zapewnia Biuro (...).

- 2) Błędą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów prawa, tj. art.113 ust.3 ustawy o służbie cywilnej poprzez nieuwzględnienie w obliczaniu terminu przedawnienia możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, terminów nieobecności obwinionego, które zgodnie z w/w przepisem mają wpływ na wydłużenie możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Rzecznik Dyscyplinarny w odwołaniu wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Rozprawa przed WKDSC odbyła się zgodnie z wymogiem art. 126 ust.3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej* w dniu **17 lutego 2016 r.**

Obwiniony na wstępie rozprawy złożył wniosek formalny o **odrzućcie odwołania** Rzecznika Dyscyplinarnego ze względu na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego po upływie 3 miesięcy od powzięcia wiadomości przez Dyrektora Generalnego o naruszeniu przez obwinionego obowiązków członka korpusu służby cywilnej. Zdaniem obwinionego Dyrektor Generalny powziął wiadomość o naruszeniu przez obwinionego obowiązków członka korpusu służby cywilnej już z jego pism z dnia 17 i 18 listopada 2014 r.

Wniosek obwinionego został przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej odrzućcony. Zgodnie z art. 126 ust.7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej*, od orzeczenia komisji dyscyplinarnej I instancji strony mogą się odwołać do WKDSC w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. W rozpoznawanej sprawie odwołanie Rzecznika Dyscyplinarnego wniesione zostało w wymaganym terminie i podlega rozpoznaniu przez WKDSC.

W końcowym przemówieniu stron Rzecznik Dyscyplinarny wniósł o uchylenie

orzeczenia Komisji dyscyplinarnej I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, obwiniony wniósł o umorzenie sprawy ze względu na koszty reputacyjne i utratę zaufania u przełożonych.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej, po zapoznaniu się z materiałem dowodowym oraz po przeprowadzeniu rozprawy, ustaliła i zważyła co następuje:

Zgodnie z § 34 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej rozpatruje odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji w granicach zarzutów podniesionych w odwołaniu. Jako organ odwoławczy, WKDSC zobowiązana jest jednak w każdym przypadku w pierwszej kolejności, z urzędu, do kontroli formalnej orzeczenia wydanego przez komisję dyscyplinarną I instancji.

W każdym postępowaniu prawnym podstawowe znaczenie ma kwestia jego dopuszczalności. Jedną z negatywnych przesłanek dopuszczalności postępowania dyscyplinarnego jest upływ terminu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Zgodnie z art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej*, postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia przez dyrektora generalnego urzędu wiadomości o naruszeniu obowiązków członka korpusu służby cywilnej ani po upływie dwóch lat od popełnienia tego czynu. Zgodnie z § 25 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009r. *w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej* (Dz. U. Nr 60, poz. 493), postępowanie dyscyplinarne podlega umorzeniu m.in. w sytuacji, gdy zachodzą okoliczności wykluczające, z mocy ustawy, orzekanie w sprawie.

Ustawodawca, określając w art. 113 ust.2 ustawy *o służbie cywilnej* okres przedawnienia, nie przewidział żadnej formy dla powzięcia takiej wiadomości, nie wskazując, czy ma to być informacja ustna, czy pisemna. Zatem w każdym przypadku należy badać, jaki jest dzień faktycznego powzięcia wiadomości przez dyrektora generalnego w danej sprawie.

W niniejszej sprawie z akt sprawy wynika, że Dyrektor Generalny urzędu powziął wiadomość o naruszeniu przez obwinionego obowiązków członka korpusu służby

cywilnej w dniu **22 grudnia 2014 r.** Jednocześnie w aktach sprawy odnotowano nieobecności obwinionego w pracy, które skutkują wydłużeniem okresu 3 - miesięcznego do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego o kilkanaście dni. Komisja dyscyplinarna nie uwzględniła dni nieobecności w pracy obwinionego, co narusza art. 113 ust.3 ustawy *o służbie cywilnej*.

Zgodnie z art. 113 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej*, jeżeli członek korpusu służby cywilnej z powodu nieobecności w pracy nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg trzymiesięcznego terminu nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia jego stawienia się do pracy. Oznacza to, że termin na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (trzy miesiące od powzięcia wiadomości przez dyrektora generalnego urzędu) powinien zostać wydłużony o dni nieobecności obwinionego w pracy, a w przypadku, gdy bezpośrednio po tych dniach wypadają dni wolne od pracy - również o te dni (do pierwszego dnia roboczego stawienia się do pracy osoby, wobec której prowadzone jest postępowanie wyjaśniające).

Kwestia ta była objęta rozstrzygnięciem sądu apelacyjnego, m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego - III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 18 lipca 2006 r. sygn. akt III APo 7/06. Zgodnie z przyjętą praktyką orzecniczą, każda nieobecność w pracy obwinionego w okresie prowadzenia postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego, wydłuża trzymiesięczny termin do złożenia wniosku do Komisji dyscyplinarnej I instancji.

Przy uwzględnieniu okresów nieobecności w pracy obwinionego i biorąc pod uwagę układ dni w kalendarzu w roku 2015 w celu **doliczenia sobót i niedziel** do okresów nieobecności obwinionego zgodnie z zasadami wyliczeń przyjętymi m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 października 2005 r. sygnatura akt III APa 50/05, sumarycznie nieobecności Obwinionego w okresie od dnia **22 grudnia 2014 r. (data rozpoczęcia biegu terminu 3-miesięcznego do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego) do dnia 23 marca 2015 r.** (data wpływu wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego do Biura Dyrektora Generalnego urzędu, które zapewnia obsługę Komisji dyscyplinarnej I instancji) wynoszą co najmniej **kilkanaście dni** i o ten okres czasu ulega przedłużeniu trzymiesięczny termin do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. W aktach sprawy wykaz nieobecności obwinionego w pracy w tym okresie kończy się na dacie 6 marca 2015 r., do uzupełnienia pozostaje zatem okres nieobecności od dnia 7 marca 2015 r. do dnia 23 marca 2015 r. Komisja dyscyplinarna I instancji nie wzięła również pod uwagę faktu, że 22 marca 2015 r. przypadał

w niedzielę, tj. w dzień ustawowo wolny od pracy.

Uwzględniając dodatkowe dni, o które uległ przedłużeniu trzymiesięczny termin, złożenie wniosku w dniu 23 marca 2015 r. w Biurze Dyrektora Generalnego urzędu, które zapewnia obsługę Komisji dyscyplinarnej I instancji, nastąpiło w ustawowym terminie, co **nakazuje merytoryczne rozpoznanie sprawy**.

Tym samym odwołanie Rzecznika Dyscyplinarnego jest w pełni uzasadnione i w całości zasługuje na uwzględnienie.

Ponadto WKDSC stwierdza następujące braki formalne w części dyspozytywnej orzeczenia Komisji dyscyplinarnej I instancji:

- brak podania daty popełnienia czynów, będących przedmiotem postępowania dyscyplinarnego,
- brak opisu czynów i ich skutków,
- sentencja orzeczenia Komisji dyscyplinarnej I instancji nie obejmuje wszystkich zarzutów stawianych obwinionemu we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego.

WKDSC zauważa ponadto, że zarówno wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego, jak i orzeczenie Komisji dyscyplinarnej I instancji nie spełniają wymagań formalnych.

Z orzecznictwa sądowego wynika, że **każdy zarzut stawiany obwinionemu należy rozpatrzyć i orzec co do istoty sprawy**. Nie jest dopuszczalne postawienie obwinionemu jednego zarzutu obejmującego cały ciąg czynów, jak i przypisanie obwinionemu w orzeczeniu Komisji dyscyplinarnej jeden raz całego ciągu czynów. Konieczne jest przypisanie oddzielnie każdego z czynów wchodzących w skład ciągu ze wskazaniem kwalifikacji prawnej każdego z nich.

W zgromadzonym materiale dowodowym przekazanym do WKDSC brak również informacji o skutkach działań lub zaniechań obwinionego w odniesieniu do każdego ze stawianych mu zarzutów.

Zgodnie z art. 126 ustawy o *służbie cywilnej* komisja dyscyplinarna wszczyna postępowanie z dniem zgłoszenia wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Po otrzymaniu wniosku przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza skład orzekający i kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie. W sytuacji, gdy zachodzą przesłanki do przekazania sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu do uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, przewodniczący komisji dyscyplinarnej kieruje sprawę do rozpatrzenia na posiedzeniu składu

orzekającego. W takim przypadku komisja dyscyplinarna wydaje postanowienie o przekazaniu sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia braków w postępowaniu wyjaśniającym albo o skierowaniu sprawy do rozpoznania na rozprawie, które doręcza się obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu.

W przypadku, gdy sprawę skierowano do rozpoznania na rozprawie, przewodniczący komisji dyscyplinarnej zarządza doręczenie obwinionemu egzemplarza wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

W materiale dowodowym zgromadzonym przez *Biuro (...)* urzędu wymienione są cztery przeterminowane sprawy dotyczące: baru mlecznego (...), baru mlecznego (...), baru mlecznego (...) i (...) Spółdzielni (...).

Sprawy te nie zostały jednak wyszczególnione wprost we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego do Komisji dyscyplinarnej I instancji.

Na etapie rozpoznawania sprawy Komisja dyscyplinarna I instancji również nie uściśliła zarzutów wobec obwinionego.

Przewodniczący Komisji dyscyplinarnej I instancji nie zarządził ponadto doręczenia obwinionemu egzemplarza wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, czym naruszył art. 126 ustawy *o służbie cywilnej* i prawo obwinionego do obrony.

WKDSC zauważa, że obwiniony przed i po reorganizacji urzędu w lipcu 2014 r., pełnił kierownicze funkcje i kierował działalnością departamentów: (...) [*Departament (...)*] a następnie (...) [*Departament (...)*], w zakresie których znajdowało się m.in. zadanie związane z dotacjami do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych.

Odnosząc się do poglądu obwinionego, że już w dacie **17 listopada 2014 r.** Dyrektor Generalny urzędu powziął wiadomość o naruszeniu obowiązków przez obwinionego, WKDSC stwierdza, że obwiniony w notatkach z dnia 17 i 18 listopada 2014 r. wskazuje na problem, nie wskazuje natomiast na siebie jako na sprawcę zaistniałej sytuacji. Dopiero z ustaleń kontroli wewnętrznej zleconej przez Dyrektora Generalnego, o wynikach której Dyrektor Generalny pozyskał wiedzę w dniu **22 grudnia 2014 r.** wynika jednoznacznie, że winę za zaistniały stan rzeczy w znacznej mierze ponosi obwiniony. Dodać należy, że odpowiedzialność dyscyplinarna jest odpowiedzialnością zindywidualizowaną, nakierowaną na ocenę zachowania konkretnej osoby. Ustawa nie uzależnia pociągnięcia do odpowiedzialności obwinionego od tego, czy inne osoby

takiej odpowiedzialności będą podlegały.

Zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009r. *w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej*, komisja dyscyplinarna powinna wyczerpująco zebrać i wszechstronnie rozpatrzyć materiał dowodowy, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca z uwagi na błędne ustalenie Komisji dyscyplinarnej I instancji o przekroczeniu 3-miesięcznego terminu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie został przez Komisję dyscyplinarną I instancji rozpatrzony, sprawa nie została rozpoznana co do istoty. Dla zachowania zasady dwuinstancyjności postępowania konieczne jest zatem ponowne przeprowadzenie postępowania przez Komisję dyscyplinarną I instancji.

Zgodnie z § 30 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. *w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej*, komisja dyscyplinarna wymierza karę, biorąc pod uwagę stopień winy i rodzaj czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, jego skutki oraz zachowanie się obwinionego przed popełnieniem czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej i po jego popełnieniu.

Zgodnie z orzecznictwem sądowym winy nie można opierać na przypuszczeniach, lecz na dowodach. Konsekwencją wynikającą z zasady domniemania niewinności jest konieczność wydania wyroku uniewinniającego nie tylko z powodu całkowitego obalenia oskarżenia, ale również wtedy, gdy oskarżenie nie zostało dostatecznie udowodnione ze względu na występujące wątpliwości. Oznacza to, że udowodnienie winy musi być całkowite, pewne i wolne od wątpliwości.

Z uwagi na braki dowodowe, zbyt mało precyzyjne sformułowanie zarzutów i brak merytorycznego rozpoznania sprawy, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej przekazuje sprawę Komisji dyscyplinarnej I instancji do ponownego rozpoznania w trybie § 36 ust. 2 w/w rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. *w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej* (Dz. U. Nr 60, poz. 493). Zgodnie z § 36 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009r. *w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej*, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną orzekającą w I instancji nie pozwala na wydanie jednego z orzeczeń, o których mowa w ust. 1, Wyższa Komisja

Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy, Komisja dyscyplinarna I instancji powinna przeanalizować i rozpatrzyć w szczególności zagadnienia opisane powyżej, w tym m.in. ponownie przeliczyć terminy oraz uściślić i rozpoznać sprawy opisane we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 20 marca 2015 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzekła jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszego orzeczenia, jako nie kończącego postępowania w sprawie, odwołanie nie przysługuje.

Przewodnicząca: Joanna Piekutowska

Członkowie: Cezary Zaremba

Marek Kuciński

Aleksander Dietkow

Lucyna Długosz- Nowicka